

KASIM 2011

12 BANKA HAKKINDA SORUŞTURMA BAŞLATILDI

Rekabet Kurumu'nun resmi web sayfasında yayımlanan duyuruya göre, Kurulun, 2 Kasım 2011 tarihli toplantısında bankacılık hizmetleri pazarında faaliyet gösteren Akbank, Finansbank, HSBC Bank, ING Bank, Türk Ekonomi Bankası, Garanti Bankası, Halk Bankası, İş Bankası, Vakıflar Bankası, Yapı ve Kredi Bankası ve Ziraat Bankası ile Garanti Ödeme Sistemleri ve Garanti Konut Finansmanı Danışmanlık unvanlı teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına karar verildi.

Soruşturma 12 bankanın özellikle faizler konusunda koordineli bir şekilde hareket edip etmediklerinin ortaya çıkarılması amacını taşıyor. Soruşturmanın dayandığı 4054 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi, başta karteller olmak üzere teşebbüsler arasındaki rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaları, uyumlu eylemleri ve teşebbüs birliklerinin bu nitelikteki karar ve davranışlarını yasaklıyor.

Bu soruşturma, bankacılık sektöründe son iki yılda açılan ikinci soruşturma. Hatırlanacağı üzere Rekabet Kurulu Ağustos 2009'da 8 banka hakkında maaş promosyonları konusunda centilmenlik anlaşması yapmak suretiyle rekabeti ihlal edip etmediklerini tespit etmek üzere ilk soruşturmasını başlatmıştı. Mart 2011'de soruşturma neticelenmiş ve 7 bankaya toplamda 72 milyon TL ceza verilmişti.

Yeni soruşturmanın kredi kartlarına uygulananlar da dahil olmak üzere faiz oranları konusunda olduğu dikkate alındığında maaş promosyonlarından çok daha kapsamlı olduğu şimdiden söylenebilir. Dolayısıyla, soruşturma sonucunda Kanun'un ihlal edildiği yönünde karar verilirse, çıkabilecek ceza bir öncekine göre çok daha yüksek tutarda olacaktır.

PINAR VE NAMET'E 1.2 MİLYON TL REKABET CEZASI

Rekabet Kurulu, Ağustos 2010'da kırmızı et üreticisi olan Pınar Entegre Et ve Un Sanayi A.Ş., Yaşar Birleşik Paz. Dağ. Tur. ve Tic. A.Ş., Kayarlar Et San. ve Tic. A.Ş., Namet Gıda San. ve Tic. A.Ş., Altın Et Entegre Tic. ve San. Ltd. Şti. ile Aytaç Gıda Yatırım ve San. Tic. A.Ş. hakkında soruşturma başlatmıştı.

Tarafların Ege ve Akdeniz bölgelerinde et ve et ürünleri pazarında turistik tesisler gibi toplu alım yapan müşterilerine yönelik fiyat tespiti, müşteri paylaşımı ve bilgi değişimi gibi eylemlerinin bulunup bulunmadığı soruşturuldu.

Soruşturma sonucuna göre Pınar ve Yaşar'ın aynı ekonomik bütünlüğe dahil oldukları yani Rekabet Kurulu nezdinde tek teşebbüs olarak kabul edildikleri görüldü. Aynı şekilde Kayarlar ve Namet'in de tek teşebbüs oldukları tespit edildi.

Pınar ve Namet'in Ege ve Akdeniz bölgelerinde et ve et ürünleri toplu tüketim pazarında bilgi ve ileri tarihli fiyat listelerinin değişimi yoluyla rekabeti ihlal ettiklerine karar verilerek Pınar'a 511.7 bin lira, Namet'e ise 782.5 bin lira para cezası verildi. Her iki şirkete verilen ceza da yıllık gelirlerinin binde 6'sına denk gelen tutarda takdir edildi.

Altın ve Aytaç'ın ise 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiğine dair yeterli bulguya rastlanmadığından haklarında idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına karar verildi.

Taraflar gerekçeli kararın kendilerine bildirilmesinin ardından kararın iptal edilmesi istemiyle Danıştay'a başvurma hakkına sahip.

THY HAKKINDAKİ SORUŞTURMA SONA YAKLAŞIYOR

Rekabet Kurulu, THY'nin İstanbul çıkışlı yurt içi ve yurt dışı yolcu taşıma hatlarında rakip firma aleyhine dışlayıcı eylemlerde bulunup bulunmadığını soruşturmak üzere Temmuz 2010'da soruşturma başlatmıştı. Bu soruşturma ile daha önce hakim durumda olduğu tespit edilen

THY'nin gerek fiyat gerekse fiyat dışı eylemlerle hakimiyetini rakipleri aleyhinde kullanıp kullanmadığı kararlaştırılacak.

Soruşturma raporunun ve THY'nin üç defa yazılı savunmasının alınmasının ardından soruşturmanın sözlü savunması Rekabet Kurulu'nun 17 Kasım 2011 tarihli kararı uyarınca 27 Aralık 2011 Salı günü saat 10.00'da yapılacak. Toplantıya katılmak isteyen şikâyetçi ve üçüncü kişilerin toplantı konusu ile ilgili menfaat ilişkilerini ortaya koyan bilgi ve belgeleri içeren bir dilekçeyle 16 Aralık 2011 Cuma günü mesai saati sonuna kadar Rekabet Kuruluna başvurmaları bekleniyor.

Sözlü savunma toplantısını izleyen günlerde ise Kurul nihai kararını verecek.

MACARİSTAN REKABET OTORİTESİ DE BANKACILIK SORUŞTURMASI AÇTI

Macaristan Rekabet Otoritesinin 7 banka hakkında mortgage pazarında kartel kurdukları iddiasıyla soruşturma başlattığı öğrenildi. Aralarında ülkemizde Yapı Kredi'de ortaklığı bulunan UniCredit'in de bulunduğu bankaların mortgage faiz oranlarını birlikte yükselttikleri ve piyasaya sürecekleri yeni hizmetlerin fiyatını birlikte belirledikleri iddia ediliyor. Soruşturmanın siyasi otorite ile bankacıların ülkenin yabancı mortgage fonları ile ilgili negatif pozisyonlarını düzeltmek üzere anlaşmalarının hemen ardından gelmesi ise şaşkınlık yarattı.

Bankalar Rekabet Otoritesi'nin soruşturma ile birlikte uygulama koyduğu geçici tedbirlerin kaldırılması için mahkemeye başvurdu. Ayrıca AB Finansal Hizmetler Komiseri ve Merkez Bankası'nın soruşturma sürecinin hızla işletilmesi gerektiği ve zaten zayıflamış olan finansal istikrara özen gösterilmesi gerektiği ile ilgili açıklamalar yaptıkları görüldü. Bankaların menkul kıymetler borsalarında puan kaybetmesi de göz önüne alındığında anlaşılan o ki, mevcut ekonomik konjonktürde bankacılık sektörüne bir de kartel soruşturması açılması hiç de olumlu bir hava yaratmamış.

AFM'NİN MARS'A DEVRİ'NE İZİN VERİLMESİ İÇİN YERİNE GETİRİLECEK KOŞULLAR AÇIKLANDI

Cinebonus sinemalarını bünyesinde bulunduran Mars Entertainment Group, AFM'nin yüzde 88.01 oranındaki hisselerini satın almak üzere Esas Holding ile anlaşmış, ayrıca Esas Holding'in de Mars'ın kontrolünde söz sahibi olması yönünde taraflar mutabık kalmıştı. Ancak bu birleşme işlemi sinema sektöründe kaygı uyandırmıştı. Rekabet Kurulu birleşmenin etkilerini ayrıntılı olarak değerlendirmek amacıyla işlemi 9 Şubat 2011 tarihli kararıyla incelemeye almıştı. Nihai inceleme tamamlanarak tarafların sunduğu taahhütler ile ilgili kamuoyuna açıklama yapıldı.

Rekabet Kurulu'nun 17 Kasım 2011 tarihli toplantısında, teşebbüslerin sunduğu taahhütlerin gerçekleştirilmesi koşuluyla işleme izin verildi. Teşebbüslerin Rekabet Kurulunca uygun görülen taahhütleri uyarınca, birleşme sonrasında 10 sinema işletmesi yine Rekabet Kurulunun uygun gördüğü süre ve yöntem çerçevesinde teşebbüslerce elden çıkarılacak. Böylece AFM ve Mars'ın kontrolünde olan ve kritik konumda bulunan sinema salonu sayısı azaltılmış olacak.

Ayrıca, ortalama bilet fiyatları ve bu fiyatlarda meydana gelen değişiklikler sinema bazında 5 yıl süreyle her yılın Ocak ayı sonu itibarıyla Rekabet Kurumuna bildirilecek. Bilet fiyatlarının analizi için ilgili piyasadaki teşebbüslerden ihtiyaç duyulan bilgiler istenebilecek ve bu konulardaki sonuçlar da yıllık olarak Kurul gündemine getirilecek. Böylece birleşmenin piyasa etkisi izlenebilecek.

REKABET KURUMU'NDA YENİDEN YAPILANMA

2 Kasım 2011 tarihli Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayınlanan Kanun Hükmünde Kararname ile Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da bazı değişiklikler yapılmıştı. Bu değişikliklerle Kurul'a başkanın önerdiği başkan yardımcıları ve baş hukuk müşavirini atama yetkisi tanınmıştı. Ayrıca bu kadrolar haricindeki tüm personeli atama yetkisi de Başkan'a verilmişti.

Kanun değişikliği ile tanınan bu yetkiler kullanılarak Rekabet Kurumu'nda deyim yerindeyse bir yeniden yapılanma gerçekleştirildi. Kurum Başkan Yardımcılıklarına ve Daire Başkanlıklarına yeni atamalar yapıldı, Hukuk Müřaviri ataması da yolda. Ayrıca daha önce dört tane olan mesleki daire sayısı beşe çıkarıldı. Son olarak ise koordinatör adı altında daire başkanına yardımcı olacak yeni bir pozisyon oluşturuldu. Yapılan tüm atamalarda dikkati çeken ise meslek personelinin öne çıkarılmış olması. Böylece bundan sonra rekabet uzmanlarının Kurum'un yönetiminde daha fazla söz sahibi olacakları söylenebilir.

KAMU İNŞAAT İHALELERİNDE DANIŞIKLI HAREKET EDİLMESİ KONUSUNDAKİ SORUŞTURMA CEZA KARARI İLE SONUŐLANDI

Rekabet Kurulu 25 Kasım 2010 tarihli toplantısında Diyarbakır'da faaliyet gösteren dokuz inşaat firmasının kamu ihalelerinde daniőıklı hareket ettikleri őüphesiyle soruşturma açmıştı.

İhalelerde daniőıklı hareket rakip teşebbüslerin, ihalelere iliőkin kazanma sırasını belirlemesi, bu ihaleleri aralarında paylaşması, suni olarak ihaleyi kazananın, kaybedenlere pay vermesi gibi yöntemlerle kartel kurmaları olarak tanımlanmaktadır. İhalelerde daniőıklı hareket bazı durumlarda ihaleye fesat karıőtırma suçunu da oluőturmakta ve Cumhuriyet Savcılıkları tarafından soruőturulmaktadır. Böyle durumlarda Rekabet Kurulu yargı makamlarının telefon dinleme gibi yetkileri kullanarak elde ettiği delilleri de kullanabilmektedir.

Rekabet Kurulunun 25 Kasım 2010 tarihinde aldığı kararla Ay-zel Müh. İnő, Meliy-taő İnő., Nasibim İnő., Ömeroğulları İnő., Kayasan Yapı İnő., Den-Or İnő., Elsa Elk. İnő., Ak-ser İnő. ve VBZ İnő. hakkında başlatılan soruşturma tamamlandı. Karara göre; Ay-zel, Meliytaő, Nasibim ve Kayasan'a ihalelerde daniőıklı hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri gerekçesiyle 64.369,92 TL idari para cezası verildi. Diğer beő teşebbüse ise ceza verilmedi.

AB KOMİSYONU OTOMOTİV YEDEK PARÇA ÜRETİCİLERİNİ TAKİBE ALDI

AB Komisyonu son altı ay içinde otomotiv yedek parçası üreten teşebbüslerde ikinci defa habersiz yerinde inceleme yaptı. Şafak baskını şeklinde gerçekleşen incelemeler sektöre yönelik kartel şüphesinin güçlendiğini ve önümüzdeki günlerde incelemenin derinleşerek süreceğini haber veriyor.

Yerinde incelemeler AB Komisyonu uzmanlarının yanı sıra her ülkenin kendi rekabet otoritesinden çalışanların da katılımıyla gerçekleştirildi. Rekabet karşıtı uygulamalarla mücadelede bir başlangıç ve hazırlık adımı olan yerinde incelemeler delil elde etmenin en önemli yolu olarak dikkat çekiyor. Ancak bir teşebbüste yerinde inceleme gerçekleştirilmesi elbette soruşturmanın sonucu ile ilgili bir fikir vermiyor ve mutlaka ceza uygulanacağı anlamına da gelmiyor.

AB ADALET DİVANI KOMİSYON'UN VERDİĞİ MİLYON AVROLUK CEZALARDA İNDİRİM VE İPTAL KARARI ALDI

AB Komisyonu Kasım 2005'te sonuçlandığı soruşturma neticesinde endüstriyel plastik ambalaj üreticilerinin kurduğu 1991 ile 1997 yılları arasında Belçika, Almanya, Fransa, İspanya, Hollanda ve Lüksemburg'da etkili olan kartele toplamda 12.24 milyon Avro para cezası vermişti. Cezalandırılan teşebbüslerin AB Adalet Divanı'na yaptıkları itirazlar yankısını buldu.

Mahkeme teşebbüslerin kartelin devam ettiği süre boyunca ihlale katılıp katılmadığı araştırılmadan sanki tüm süre boyunca katılmışlar varsayımı ile ceza hesaplandığını tespit etti. Her bir teşebbüsün kartele üye olduğu dönemin net bir şekilde ispatlanmadan bu şekilde varsayımlarla ceza verilmesi hukuka aykırı bulunarak cezalarda indirim ve iptale gidildi. Böylece toplam ceza miktarı % 25 düşürülerek 12.24 milyon Avro'dan 9.18 milyon Avro'ya indirildi. Ayrıca dava açan teşebbüslerden Stempher'in 1997 yılındaki bir kartel toplantısı dışında daha önceki kartel toplantılarına katıldığına dair bir delil bulunmaması nedeniyle Stempher'e verilen 2.37 milyon Avroluk ceza da iptal edildi.

POLONYA REKABET OTORİTESİ MOBİL TV KARTELİNE 25 MİLYON AVRO PARA CEZASI VERDİ

Polonya'da faaliyet gösteren dört GSM operatörünün (Polkomtel, Polska Telefonia Cyfrowa, PTK Centertel ve P4) iki buçuk yıldan beri mobil TV hizmetini sağlamaya yönelik girdikleri ihalelerde danışıklı hareket ederek fiyatı koordineli olarak belirledikleri ortaya çıkarıldı. Ayrıca kartel üyelerinin mobil TV hizmetlerinin tüketicilere yönelik alanlarında da koordineli hareket ettikleri ve bazı yeni hizmetlerin piyasaya girmesini geciktirdikleri anlaşıldı.

Geçtiğimiz yılın Eylül ayında başlatılan soruşturma kapsamında GSM operatörlerinin işyerlerinde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve kayda değer miktarda delile ulaşılmıştı. Ayrıca internette ve medyada yer alan açıklamalar da delil olarak kullanıldı. Kartel toplantılarına katılımın üst düzeyde olması ve teşebbüslerin rekabeti ihlal ettikleri bilinci içerisinde olmaları da cezanın belirlenmesinde ağırlaştırıcı etken olarak rol oynadı.

Nihai kararın AB Komisyonu'na danışılarak alındığını açıklayan Polonya Rekabet Otoritesi ayrıca soruşturma konusu eylemlerin AB üyesi ülkeler arasındaki ticareti de etkilediğini vurguladı. Böylece konuyla ilgili AB Komisyonu'nun da ayrı bir soruşturma açma ihtimalinin olduğu anlaşıldı.

İSPANYA REKABET OTORİTESİ ATAĞA GEÇTİ

İspanya Rekabet Otoritesi özellikle kartellerle mücadele alanında etkin bir rol oynuyor. Örneğin medya sektöründe iki gazete yayıncısının reklamlarla ilgili kartel anlaşmalarına 550 milyon Avro para cezası kesildi.

Deniz taşımacılığı alanında Cebelitarık'a sefer düzenleyen altı şirketin fiyat tespitine ve pazar paylaşımına yönelik karteli ise 16 milyon Avro ile cezalandırıldı.

Diğer yandan enerji devi E.On ise elektrik dağıtım pazarındaki hakim durumunu alt pazarda faaliyet gösteren teşebbüsler aleyhinde kötüye kullandığı gerekçesiyle 607 milyon Avro para cezasına mahkum edildi.

DÜNYA REKABET OTORİTELERİNDEN KISA KISA

- Polonya Rekabet Otoritesi kimya şirketi Inco-Veritas'a hem dağıtım kanalındaki minimum yeniden satış fiyatını belirlediği hem de bu konuda yapılan soruşturmayı engellemeye çalıştığı gerekçesiyle 440 milyon Avro para cezası verdi.
- Alman Kartel Ofisi deterjan fiyatlarını belirleyen bir karteğe üye olan Reckitt Benckiser'e 24 milyon Avro para cezası verdi. Ayrıca deniz taşıtlarına yönelik akaryakıt dağıtımını yapan iki şirkete de fiyat tespiti nedeniyle 11 milyon Avro para cezası verildi.
- Singapur Rekabet Otoritesi mankenlik ajansları hakkında yürüttüğü fiyat tespiti karteli soruşturmasını 206 milyon Avro'luk ceza ile sonuçlandırdı.
- Hollanda Rekabet Otoritesi hurda gemileri değerlendiren üç teşebbüse kartel kurdukları gerekçesiyle 3 milyon Avro para cezası verdi. Ancak ilginç olan şirketlerden birinin kartelin kurulmasında ve faaliyet göstermesinde devlet kurumlarının ön ayak olduğunu ve fiyat tespiti ile ilgili müzakerelere bizzat devlet yetkililerinin katıldığını iddia etmesi oldu.
- Çin Rekabet Otoritesi tansiyon ilaçları piyasasında hakim durumunu kötüye kullanan iki şirkete 813 milyon Avro para cezası verdi. Bu cezalar kısa süre önce Rekabet Otoritesini kuran Çin'de rekabet kurallarının etkin bir şekilde uygulanacağına dair ilk işaret olarak yorumlandı.
- Araba Vapuru işletmecisi Sea Star Line ABD Kartel Dairesinin hakkında öne sürdüğü kartel iddialarını kabul etti ve uzlaşma anlaşması imzalayarak soruşturmanın kapatılması karşılığında 14.2 milyon Dolar ödemeyi taahhüt etti.
- Hindistan Rekabet Otoritesi gayrimenkul yatırımları ve inşaat sektöründe faaliyet gösteren DLF Ltd'nin hakim durumunu kötüye kullandığı gerekçesiyle 129 milyon Dolar para cezası verdi.
- AB Komisyonu Johnson & Johnson (J&J) ile rakibi Synthes arasındaki 21 milyar Dolar değerindeki birleşme anlaşmasını rekabet kısıtlaması doğurup doğurmayacağını değerlendirmek üzere incelemeye aldı. Komisyon işlemi yasaklayabileceği gibi işleme verilecek bazı taahhütlerin yerine getirilmesi şartıyla veya şartsız olarak da izin verme yetkisine sahip.